

פרק יב

הובלת סחורות בים.

פקודה המתקנת את החק הדין בהובלת סחורות בים.

פרק יב

פקודה :

מס' 43 ל"ג 1926

[1 דלמנכ, 1926]

הואיל ובוועידה הבין-לאומית לעניני החוק הימי שנתקימה בברוסל בשנות 1922 ו-1933 נתקבלה אמנה בדבר אחודן של תקנות מסוימות הנוגעות לשטרי מטען ;

מבוא

והואיל ורצוי ליתן תקף חוקי בפלשתינה (א"י) לתקנות האמנה המפורטות בתוספת פקודה זו, בהתחשב עם הוראות פקודה זו, כדי לקבוע את אחריותם וחובותיהם וזכויותיהם וחרויותיהם של מובילים עפ"י שטרי מטען ;

לפיכך מחוקק בזה הנציב העליון לפלשתינה (א"י) בעצתה של המועצה הפלשתינאית (א"י) לאמור : —

1. פקודה זו תקרא פקודת הובלת סחורות בים.

השם הקצר

2. בהתחשב עם הוראות פקודה זו, יהא לתקנות הכלולות בתוספת פקודה זו תקף לגבי הובלת סחורות בים באניות הנושאות סחורות מכל חוף בפלשתינה (א"י) לכל חוף אחר, בין בתוך פלשתינה (א"י) ובין מחוצה לה.

שמוש בתקנות שבתוספת

3. חוזה להובלת סחורות בים שחלות עליו תקנות אלו אין להבין מתוכו כי מוביל הסחורות מתחייב התחייבות גמורה ומוחלטת להספיק ספינה הראויה להפלגה בים.

חווים שהתקנות חלות עליהם אין להבין מתוכם כי ניתנת בהם ערובה גמורה שהספינה ראויה להפלגה בים

4. כל שטר מטען וכל תעודת קנין כיוצא בזה שניתנו בפלשתינה (א"י) הם מכילים חוזה או משמשים הוכחה למציאותו של חוזה שחלות עליו התקנות, תהא נכללת בהם הודעה מפורשת האומרת שאותו שטר מטען או אותה תעודת קנין יהיו בני תוקף בהתחשב עם הוראות התקנות האמורות כפי שהוטלו

הודעה בנוגע לשמוש בתקנות תהא נכללת בשטרי המטען

ע"י פקודה זו, ושטר המטען או תעודת הקנין יהיו בני תוקף בהתחשב עם אותן התקנות, אפילו אין בהם הודעה מפורשת כזאת.

5. סעיף VI מן התקנות יהא נוהג בכלל הנוגע להובלת סחורות באניות המובילות סחורות מכל חוף בפלשתינה (א"י) לכל חוף אחר בפלשתינה (א"י) כאילו דן הסעיף האמור בסחורות מכל סוג וסוג תחת אשר ידון בסחורות מסוג מיוחד, וכאילו הושמט התנאי שבפסקה השניה של הסעיף האמור.

6. אם עפ"י המנהג המקובל באיזה ענף מסחרי, משקלו של כל מטען בלתי ארוז שנכלל בשטר המטען הוא משקל שנתבררה נכונותו או שנתקבל ע"י צד שלישי זולת המוביל או שולחה של הסחורה, והעובדא שהמשקל נתקבל והתבררה נכונותו פורשה בשטר המטען, הרי למרות כל האמור בתקנות לא יחשב שטר המטען כהוכחה לכאורה (prima facie) כלפי המוביל בדבר קבלת הסחורות במשקל המפורט בשטר המטען, ואין לראות מתוך כך שהשולח ערב לדיוקו של המשקל בשעת המשלוח.

7. (1) שום דבר האמור בפקודה זאת לא יפגע בתקף פעולתו של כל חוק הנוהג באותה שעה המגביל את מדת האחריות של בעלי ספינות המפליגות בים.

(2) שום דבר האמור בפקודה זו לא יפגע בתקף פעולתה של כל תקנה הנוגעת להוצאת כלי ירייה או חמרי ירייה מפלשתינה (א"י) או להכנסתם אליה עפ"י פקודת כלי הירייה, או של כל תקנה הנוגעת להובלת סחורות מסוכנות שהתקינה בהתאם לכל פקודה הקיימת עתה או אשר תחוק בעתיד.

(3) התקנות לא תחולנה בתוקף פקודה זו על חוזה להובלת סחורות בים שנעשה לפני היום שבו קבלה פקודה זו תוקף, אף לא על כל שטר מטען או תעודת קנין כיצא בזה שניתנו בהתאם לחוזה כזה בין לפני אותו יום ובין לאחריו.

8. כל משפט שיתעורר מתוך הוראות פקודה זו יחשב כמשפט מסחרי לצורך סעיף 19 מפקודת בתי המשפט.

כל משפט שיתעורר עפ"י הפקודה יהא דינו כדין משפט מסחרי. פרק כח

9. כל הוראה בחוק העותומני הדנה בהובלת סחורות בים והיא סותרת את הוראות פקודה זו לא תהא עוד בת תוקף.

החוק העותומני בנידון הובלת סחורות בים לא יהא נוהג

התוספת

(סעיף 2)

תקנות בנוגע לשטרי מטען.

סעיף I. – הגדרות.

- בתקנות אלה יהיו למבטאים הבאים הפירושים המיוחדים להם, היינו:
- (א) „מוביל“ כולל את הבעלים או את שוכר הספינה המתקשר בתווה הובלה עם שולח הסחורות;
- (ב) „תווה הובלה“ אינו חל אלא על חוזי הובלה הנרונים בשטר מטען או בכל תעודת קנין כיוצא בזה עד כמה שתעודה כזאת נוגעת להובלת סחורות בים, לרבות שטר מטען או כל תעודה כיוצא בזה כאמור לעיל שהוצאו עפ"י תווה שכירות אניה משעה שאותו שטר מטען או אותה תעודת קנין דומה לו מסרירים את היחסים שבין המוביל ובין בעל השטר או התעודה דלעיל;
- (ג) „סחורות“ כוללות סחורות וחפצים מכל מין ומין חוץ מבעלי חיים ומטען שנאמר עליהם בחווה ההובלה שהם מובלים על מכסה האניה, והם מובלים כך למעשה;
- (ד) „ספינה“ פרושה כל ספינה המשמשת להובלת סחורות בים;
- (ה) „הובלת סחורות“ מקיפה את התקופה משעה שבה טענו את הסחורות עד שפרקו מן הספינה.

סעיף II. – חששות סכנה.

בהתחשב עם הוראות סעיף VI, ישא המוביל, עפ"י כל חווה להובלת סחורות בים, בכל הנוגע לטעינת הסחורות, הטפול בהן, סדרן, הובלתן, שמירתן, ההשגחה עליהן ופריקתן, בכל האחריות והחובות ויהנה מכל הזכויות והחירויות המפורטות לקמן.

סעיף III. – אחריות וחובות.

1. המוביל יהא חייב, לפני הנסיעה ובתחילתה, לעשות את כל הדרוש כדי –
 - (א) שהספינה תהא ראויה להפלגה בים;
 - (ב) להפקיד עליה אנשים די הצורך, לרהטה ולציידה די הצורך;
 - (ג) לעשות את מחסני הספינה, את חדרי הצינון והקרור ואת כל חלקי הספינה האחרים שמניחין בהם סחורה, ראויים ובטוחים לקבלת הסחורה, להובלתה ולשמירתה.
2. בהתחשב עם הוראות סעיף IV, יהא על המוביל לטעון יפה ובזהירות את הסחורה המובלת, לטפל בה, לסדרה, להובילה, לשמור ולהשגיח עליה ולפרקה.
3. לאחר שיקבל את הסחורות להשגחתו, חייב המוביל או רב החובל או סוכנו של המוביל ליתן לשולח הסחורה, לכשירוש ממנו, שטר מטען שיפרט בו בתור שאר דברים: –
 - (א) את הסימנים העקריים הדרושים לזהויה של הסחורה כפי שאלה נמסרו בכתב ע"י שולח הסחורה בטרם התחילה טעינתה של אותה סחורה, בתנאי שסימנים אלה יהיו טבועים בחותמת או מסומנים באופן ברור על גבי הסחורה עצמה, כשזו אינה מכוסה, או על גבי התבות או הכסוים שבהם נתונה הסחורה, כדי אפשרות מספקת להבחין בהם בסימנים עד סוף הנסיעה;

(ב) את מספר התבילות או היחידות או את הכמות או את המשקל, הכל לפי הענין, כפי שנמסרו בכתב ע"י השולח ;

(ג) סדר הסחורה ומצבה :

בתנאי ששום מוביל, רב חובל או סוכן של מוביל לא יהא חייב למסור או לפרט בשטר המטען כל סימן, מספר, כמות או משקל, כשיש לו יסוד מספיק להשודר שאינם מציינים כדיוק את הסחורה שנתקבלה בפועל, או כשאינו לו אמצעים מספיקים לבדוק את דיוקם.

4. שטר מטען כזה, ישמש הוכחה לכאורה (prima facie) שהמוביל קבל את

הסחורה כמפורט בשטר המטען בהתאם לסימן 3 (א), (ב) ו (ג).

5. רואין את השולח כאילו ערב בפני המוביל בשעת המשלוח לדיוקם של הסימנים,

המספר, הכמות והמשקל, כפי שנמסרו על ידו, ועל השולח לפצות את המוביל על כל הפסד, נזק והוצאות שנגרמו מפאת אי דיוקים בפרטים אלה. זכותו של המוביל לקבל פצוי כזה לא תגביל בשום פנים את אחריותו עפ"י חוזה ההובלה כלפי כל אדם אחר הוץ משולח הסחורה.

6. אם קורם להעברת הסחורה לרשות האדם הזכאי לקבלה עפ"י חוזה ההובלה או בעת

ההעברה נופא לא נמסרה למוביל או לסוכנו בחוף הפריקה הודעה בכתב על הפסד או נזק שחלו בסחורה ועל מהותו הכללית של אותו הפסד או נזק, או, כשהפסד או הנזק אינם נראים לעין, אם לא נמסרה הודעה כזאת תוך שלשה ימים, תהא אותה העברה הוכחה לכאורה כי המוביל מסר את הסחורה כמתואר בשטר המטען.

אין צורך במסירת הודעה בכתב אם נערכה בשעת קבלת הסחורה הקירה או בקורת

משותפת בענין מצבה של הסחורה.

לעולם יהיו המוביל והספינה פטורים מכל אחריות לכל הפסד או נזק אלא אם כן הוגש

משפט בתוך שנה אחת לאחר מסירת הסחורה או לאחר היום שבו צריכה היתה הסחורה להמסר. מקום שיש הפסד ממש או מקום שיש השש של הפסד, הייבים המוביל ומקבל הסחורה ליתן

זה לזה את ההקלות האפשריות לבקורת הסחורה ולהתאמתה.

7. משמענו את הסחורה, הרי שטר המטען שניתן לשולח ע"י המוביל או ע"י רב התובל

או ע"י סוכנו של המוביל יהא, לכשידרוש זאת השולח, שטר מטען "שלוח" ("shipped"), בתנאי שאם קבל השולח קודם לכן תעודת קנין על הסחורה, יהא עליו להחזיר את התעודה חלף שטר המטען ה"שלוח". אפס כי אם ירצה בזאת המוביל, יוכל הוא או רב החובל או הסוכן, לרשום על גבי אותה התעודה את שם הספינה או את שמות הספינות ששלחה בהן הסחורה ואת תאריך המשלוח או את תאריכי המשלוח, ומשנרשמו אותם הדברים תהא התעודה, לצורך סעיף זה, שטר מטען "שלוח".

8. מקום שיש בחוזה ההובלה סעיף, אמנה, או הסכם הבאים לפטור את המוביל או את

הספינה מאחריות להפסד או לנזק שיגרמו לסחורה או בקשר אתה מחמת רשלנות, הונחה, או השתמטות במלוי החובות וההתחייבויות שנקבעו בסעיף זה, או הבאים להפחית את האחריות הזאת שלא כנאמר בתקנות אלו, יהיו הסעיף, האמנה או ההסכם, בטלים ומבוטלים ומתוסרי כל הוקף.

סעיף כדבר ביטוח או סעיף כיוצא בזה יחשבו כסעיף הפוטר את המוביל מאחריות.

סעיף IV - זכויות וחריזיות (Immunities)

1. לא המוביל ולא הספינה יהיו אחראים להפסד או לנזק שנגרמו מתוך השפניה

לא היתה ראויה לנסיעה בים, אלא אם כן נגרם הדבר מחמת שהמוביל לא עשה את כל הדרוש כדי שתהא הספינה ראויה לנסיעה בים, וקא רגא להפקיר על האניה את האנשים הנחוצים, לרהטה ולציידה כראוי, ולא עשה את המחסנים והדרי הצינון והקירור וכל יתר חלקי הספינה שבהם מונחת הסחורה מוכשרים ובטוחים לקבלתה, הובלתה ושמירתה בהתאם להוראות סימן 1

מסעיף III. כל מקום שנזכר הפסד או היוק מחמת שלא היתה הספינה ראויה לנסיעה בים, תהא זו חובת המוביל או חובת כל איש אחר התובע פטורין עפ"י סעיף זה להביא ראיה שהם השתמשו בכל הוריונות המספקת.

2. לא המוביל ולא הספינה יהיו אחראים להפסד או לנזק הנובעים מתוך: —

- (א) מעשה, רשלנות, או השתמטות של רב החובל, מלח, מדריך, או של שמשו המוביל בהדרת הספינה או בהנהלתה;
- (ב) דלוקה, חוץ אם נגרמה באשמת המוביל ממש, או ביריעתו ובהסכמתו;
- (ג) סכנות, אסונות ותאונות בים או במימי השיט האחרים;
- (ד) אסון בירי שמים;
- (ה) פעולת מלחמה;
- (ו) פעולת אויבי המדינה;
- (ז) מאסר או מעצר של נסיכים, שליטים או אנשים או עקול בדרך משפט;
- (ח) הנבלות הסגר;
- (ט) פעולה או חסרון פעולה מצד שולח הסחורה או בעליה או מצד סוכנו או באיכותו;
- (י) שביתות, או הבטלות, או הפסקת עבודה או עכובה מכל סבה שהיא, בין חלקיים ובין כלליים;
- (יא) פרעות או בלבלולים אזרחיים;
- (יב) הצלת נפשות או נכסים בים או הנסיון להצילם;
- (יג) פחת בכמות או במשקל או כל הפסד או נזק הבאים מתוך פגם, תכונה או לקוי הסוכים בסחורה נופא;
- (יד) אריזה בלתי מספקת;
- (טו) סימנים פגומים או בלתי מספיקים;
- (טז) פגמים נסתרים שאין אפשרות לנלותם בזריונות מספקת;
- (יז) כל סבה אחרת הנוגדת שלא באשמתו או בהשתתפותו הממשית של המוביל או שלא באשמתם או התרשלותם של סוכניו או שמשו, ואולם כל התובע שהוא זכאי ליהנות מיוצאי-מן-הכלל זה עליו להביא ראיה שלא אשמתו הישירה של המוביל או השתתפותו מתוך ידיעה ולא התרשלות סוכניו ושמשו של המוביל הסבו את ההפסד או את הנזק.
3. השולח לא יהא אחראי להפסד או לנזק שנזרמו למוביל או לספינה שלא בפעולתו או באשמתו או ברשלנותו של השולח, או של סוכניו או שמשו.
4. כל סטיה בים אנכ הצלת נפשות או נכסים או אנכ נסיון להציל וכל סטיה שהדעת סובלתה לא יחשבו בנדר הפרה של תקנות אלו או של חוזה ההובלה, והמוביל לא יהא אחראי לכל אברה או נזק שנזרמו ע"י כך.
5. לעולם לא יהא המוביל ולא תהא הספינה אחראים להפסד או לנזק שנזרמו לסחורה או בקשר אתה כדי סכום העולה על מאה לירה שטרלינג לכל צרור או לכל יחידה או בסכום שזה לזה במעות אחרות, מלבד אם סכר השולח לפני משלוח הסחורה פרטים על טיב הסחורה וערכה והפרטים נרשמו בשטר המטען.
- אם נכללה הצהרת פרטים זו בנוף שטר המטען הרי תשמש הוכחה לכאורה (prima facie), אך לא תשמש הוכחה מחייבת או מכרעת כלפי המוביל.
- עפ"י הסכם בין המוביל, רב החובל, או סוכנו של המוביל ובין השולח, אפשר לקבוע סכום מקסימלי שונה מזה שנקבע בסימן זה, בתנאי שאותו סכום מקסימלי לא יהא פחות מן המספר שהוזכר לעיל.

לעולם לא יהא המוביל ולא תהא הספינה אחראים לכל הפסד או נזק שנגרמו לסחורה או בקשר אתה אם מסר השולח ביודעיו בשטר המטען פרטים לא נכונים בדבר טיבה וערכה של הסחורה.

6. סחורות מהלוקות, מתפוצצות, וסחורות מסוכנות שלמשלוחן לא הסכים המוביל, רב הובלי, או סוכנו של המוביל לכשנודעו להם טיבן ומתותן של אותן הסחורות, הרי יכול המוביל בכל עת שהיא לפני פריקתן של הסחורות להורידן בכל מקום שהוא או להשמירן או ליטול מהן את סכנתן מבלי לשלם כל פצוי על כך, ושולח הסחורות הללו יהא אחראי לכל נזק ולכל הוצאות שנגרמו ישירות או בעקיפין ע"י המשלוח הזה.

נשלחו סחורות כאלה בידיעה ובהסכמה כזאת והפכו להיות סכנה לאניה או למטענה, יוכל המוביל כיוצא בזה להורידם בכל מקום שהוא או להשמירם או ליטול מהם את סכנתם, מבלי שתחול עליהן כל אחריות, פרט לשעור הממוצע של אחריות לנזקים, אם נהוג שעור ממוצע כזה.

סעיף V. – ותור על זכויות וחרייות והגדלת מדת האחריות וההתחייבויות.

המוביל יהא בז חורין לותר על זכויותיו, כולן או מקצתן, או להגדיל את מדת אחריותו עפ"י ההוראות הנכללות באחד הסעיפים הללו, בתנאי שהויתור או הגדלת מדת האחריות יהיו מותנים בשטר המטען שניתן לשלוח.

הוראות תקנות אלו לא תחולנה על חוזי שכירות ספינה, אבל אם ניתנים שטרי מטען לגבי ספינה המובילה סחורות עפ"י חוזה שכירות, חייב שוכר הספינה למלא אחרי תקנות אלו. שום דבר האמור בתקנות אלו לא ימנע מלהתנות בשטר מטען כל תנאי חוקי בענין שעור ממוצע של אחריות לנזקים.

סעיף VI. – תנאים מיוחדים.

למרות הוראות הסעיפים הקודמים, יהא כל מוביל, רב הובלי, או סוכנו של מוביל או שולח הסחורות ראשי בכל הנוגע לסחורות מיוחדות לחתום על הסכם בנוגע לאחריותו של המוביל לסחורות כאלה ובנוגע לזכויותיו וחרייותיו של המוביל לגבי אותן סחורות או בנוגע להתחייבותו שהספינה ראויה להפלגה בים, עד כמה שאין תנאי זה מתנגד לסדרי שלום הצבור, או בנוגע להשגחתם והכשרתם של שמשיו וסוכניו בטעינת הסחורות, בטיפולן, בסדרונן, בהובלתן, בשמירתן ובפריקתן של הסחורות המובלות בים, בתנאי שלא הוצא ולא יוצא במקרה זה כל שטר מטען וכי התנאים שהוסכם עליהם יהיו כלולים בטופס קבלה שימשש כמסמך האסור בהעברה מיד ליד ושיהא מסומן בתורת זה, כל הסכם כזה יהא לו תוקף חוקי מלא:

בתנאי שסעיף זה לא יהול על משלוחים מסחריים רגילים שנעשו בררך המסחר הרגיל, אלא יחול על אותם משלוחים אחרים בכלבד שטיבה ומצבה של הסחורה המובלת או המסכות והתנאים שעל פיהם מובילים את הסחורה מצדיקים הסכם מיוחד.

סעיף VII. – הגבלות בשמוש התקנות האלה.

שום דבר הנאמר בזה לא ימנע מוביל או שולח מלחתום על הסכם, תנאי או תנאי-פטרין בנוגע לאחריותם של המוביל או של הספינה לאברה או להיזק שחלו בסחורות או בקשר עם השמירה וההשגחה והספול בסחורות לפני טעינתן בספינה המובילה את הסחורות בים ולאחר שפרקו אותן מאותה ספינה.

סעיף VIII. – הגבלת מדת האחריות.

הוראות תקנות אלו לא תפגענה בזכויות ובהתחייבויות של המוביל עפ"י כל חוק שהיה נוהג באותה שעה בענין הנבלת מדת אחריותם של בעלי ספינות המפלגות בים.

סעיף IX.

יחידות הכספים הנזכרות בתקנות אלו הן לפי שער הזהב.

פרק יג

מפקד

פקודה הקובעת הוראות לשם עריכת מפקד מזמן לזמן ולשם קבלת ידיעות סטטיסטיות בכלל בדרכים אחרות בנוגע לאוכלוסין. [15 בספטמבר, 1931]

פרק יג
פקודות:
מס' 6 לט' 1931
מס' 30 לט' 1934

1. פקודה זו תקרא פקודת המפקד. — השם הקצר

2. בפקודה זו — פירוש

„מנהל המפקד” פירושו הפקיד שנתמנה ע”י הנציב העליון במועצתו להוציא לפועל את המפקד.

3. בהתחשב עם הוראות פקודה זו, יהא מותר לנציב העליון במועצה לצוות מזמן לזמן לערוך מפקד לפלשתינה (א”י) או לכל חלק הימנה, וכל צו * עפ”י סעיף זה יוכל לקבוע — הסמכות לצוות לערוך מפקד

(א) את התאריך שבו יערך המפקד; וכן

(ב) את האנשים שעל ידיהם וביחס אליהם יוגשו הרשימות לצורך המפקד; וכן

(ג) את הפרטים שיש לפרטם ברשימות.

4. מחובתו של מנהל המפקד לעשות את הסידורים והדברים שיהא צורך בעשייתם לשם עריכת המפקד בהתאם להוראות פקודה זו ובהתאם לכל צו או תקנות שיתקינו על פיה; ולסדר לצורך זה את הדרוש כדי להכין ולפרסם את הטופסים * וההוראות * הנחוצים ולשם אסוף הטופסים לאחר מלואם. חובתו של מנהל המפקד להוציא את המפקד לפועל
מס' 30 לט' 1334

5. כדי לאפשר את הוצאתו לפועל של כל צו המצוה לערוך מפקד, יוכל הנציב העליון להתקין תקנות — תקנות בנוגע לפעולות לשם עריכת מפקד
מס' 30 לט' 1934

* עיין בעתון הרשמי מיום 16 בספטמבר, 1931, בענין הצו וכו' שיצאו בקשר עם המפקד שנערך בשנת 1931.